

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Коваленко Інна Анатоліївна

Доцент, к.ю.н.

Красовський Микита Миколайович

студент

Київський Національний університет

технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Анотація. Метою даної статті є виявлення і теоретичний аналіз господарських відносин у сфері здійснення державного контролю (нагляду) за господарською діяльністю, з'ясування їхнього взаємозв'язку з категорією господарських зобов'язань, кваліфікація даних відносин як організаційно-господарських зобов'язань з контролю за господарською діяльністю та юридична характеристика таких зобов'язань.

Ключові слова: господарська діяльність, державний контроль, правове регулювання, господарське право, господарські зобов'язання.

Відповідно до Господарського кодексу України та інших актів законодавства держава здійснює контроль і нагляд за господарською діяльністю суб'єктів господарювання [1]. Ст. 1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 р. визначає державний нагляд (контроль) як діяльність уповноважених законом центральних органів виконавчої влади, їх територіальних органів, органів місцевого самоврядування в межах повноважень, передбачених законом, щодо виявлення та запобігання порушенням вимог законодавства суб'єктами господарювання та забезпечення

інтересів суспільства, зокрема належної якості продукції, робіт і послуг, прийняттого рівня безпеки для населення, навколишнього природного середовища. Значення державного контролю і нагляду за господарською діяльністю, його роль в утвердженні суспільного господарського порядку в економічній системі України обумовлює актуальність питань правового регулювання здійснення такого контролю [2].

Різні правові аспекти державного контролю і нагляду у сфері господарської діяльності висвітлюються в навчальній літературі з господарського та адміністративного права, у монографічних і дисертаційних дослідженнях В.Б. Авер'янова, О.П. Рябченко, Г.М. Остапович, а також у наукових статтях О. Близнюк, Л. Микитенко, В. Попелюк та інших вчених. У той же час недостатньо дослідженими, як уявляється, залишаються питання щодо правової природи відносин, які виникають при здійсненні контролю (нагляду) у сфері господарської діяльності, зокрема, в аспекті співвідношення цих відносин з такими фундаментальними категоріями господарського права, як господарські (організаційно господарські) зобов'язання.

Державний контроль, який є важливим видом діяльності держави, здійснюється уповноваженими державними органами, посадовцями і направлений на забезпечення законності і дисципліни. Сутність державного контролю полягає в спостереженні і перевірці суспільної системи і всіх її елементів відповідно до певних напрямів, а також в попередженні і виправленні можливих помилок і неправомірних дій, перешкоджаючих такому розвитку. Ступінь державної дії на діяльність підприємців зростає багато разів, якщо суб'єкт функціонує в зовнішньоекономічних відносинах. Держава впливає на підприємницьку діяльність багатьма засобами - за допомогою планування, стимулювання наукових досліджень, виробництва, маркетингу та ін. Особливості державного регулювання суб'єкта підприємницької діяльності залежать від конкретної сфери підприємництва, розміру суб'єкта підприємництва, його місцезнаходження, типу продукції, що випускається, характеристик ринку, де він діє [2].

На підставі аналізу правового регулювання господарської діяльності в країні можна зробити такий висновок, що в Україні потрібно вдосконалювати законодавство у даному напрямку, забезпечити рівні права і рівні можливості підприємцям різних рівнів для доступу до матеріально-технічних, фінансових, трудових, інформаційних, природних та інших ресурсів, забезпечення якими централізовано розподіляються державою. Також забезпечити на законодавчому рівні недоторканність майна, забезпечення захисту прав власності підприємців, відшкодування їм збитків, завданих внаслідок порушення громадянами, юридичними особами і державними органами його майнових прав та здійснення заходів щодо усунення обмежень, які стримують розвиток підприємницької діяльності [4, с. 94].

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144) поточна редакція від 16.10.2020 р.
2. Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 р. поточна редакція від 25.10.2020 р.
3. Щербина В.С. Актуальні проблеми господарського права: Загальна частина. Навч. посіб. Київ, 2013. 528 с.
4. Дяченко Н.І., Григоренко А.Є. Проблеми правового забезпечення регулювання підприємством в Україні. Підприємництво, господарство і право. № 3, 2015. С. 91-94.